

зростанні добробуту і рівня споживання всіх верств працюючого населення. Тобто саме за рахунок науково-технічного прогресу продуктивність праці зростає так швидко, що дає можливість виробляти все більше споживчих благ меншою кількістю праці.

Список використаних джерел

1. Оплата праці в сільськогосподарському виробництві // О. А. Аврамчук, О. Д. Балан, В. В. Вітвіцький, Ю. Я. Лузан, В. В. Павленко, Л. В. Шкільов — К.: Центр «Агропромпраця», 2000.
2. *Дієсперов В.* Продуктивність праці — критерій стану і спроможності господарства // Україна: аспекти праці. — 2006. — № 3 — С. 41—45.
3. *Калита О.* Заробітна плата як економічна категорія // Держава та регіони. — 2007. — № 3. — С. 60—64.

Ю. М. Злотник, магістрант
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»
(науковий керівник: Ковач С. І.,
канд. екон. наук, доцент)

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ І СПЛАТИ ЗБОРУ ДО ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ

У 1998 році у самий розпал кризи неплатежів, з метою забезпечення погашення заборгованості з виплати пенсій, збільшення надходжень до Пенсійного фонду Указом Президента України «Про невідкладні заходи щодо погашення заборгованості з виплат пенсій», був введений збір на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій. Указаний збір є за своєю природою загальнодержавним податком і передбачений ст. 14 Закону України «Про систему оподаткування».

Крім Закону України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» (далі Закон) і Інструкції про порядок обчислення і сплати страхувальниками та застрахованими особами внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування до Пенсійного фонду України (далі Інструкція) збір на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій регулюється ще постановою КМУ Про порядок

сплати збору на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій (далі — Порядок).

Деякі аспекти обліку розрахунків за збором на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій висвітлені в роботах Буркун О., Овчарова В. Войцехівський М. та інших вітчизняних науковців, проте є моменти остаточно не з'ясовані [3, 4].

Різновидом збору на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій є збір, який згідно із Законом сплачується юридичними та фізичними особами при відчуженні легкових автомобілів.

Згідно з Правилами дорожнього руху, затвердженими постановою КМУ від 10.10.2001 р. № 1306, легковий автомобіль — це автомобіль з кількістю місць для сидіння не більше дев'яти, з місцем водія включно, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення пасажирів їхнього багажу із забезпеченням необхідного комфорту та безпеки.

Згідно з п. 7 ст. 1 Закону, платниками пенсійного збору є юридичні і фізичні особи при відчуженні автомобілів, крім легкових автомобілів, якими забезпечуються інваліди, та тих автомобілів, які переходять у власність спадкоємцям за законом [1].

Оскільки у Законі вказується на відчуження легкових автомобілів загалом, вважаємо, що збір сплачуватиметься й у разі здійснення таких операцій: міни автомобіля; дарування; успадкування за заповітом; внесення до статутного капіталу.

Цікавою є ситуація щодо сплати збору у разі заміни автомобіля за гарантією.

Як роз'яснює ПФУ у листі від 28.09.2005 р. № 11910/03-30, «оскільки заміна автомобіля за гарантією не відноситься до операцій з відчуження легкових автомобілів, то збір на обов'язкове державне пенсійне страхування при реєстрації легкового автомобіля, який замінено за гарантійним зобов'язанням не сплачується».

Також збір не сплачується при відчуженні легкових автомобілів, якими забезпечуються інваліди та при відчуженні легкових автомобілів за законом.

У п. 12 Порядку вказано, що платники збору є набувачі права власності на легкові автомобілі. І хоча у Законі йдеться загалом про процес відчуження (і може скластися враження, що платником збору може бути як покупець, так і продавець, адже саме останній відчужує авто), збір сплачує сам покупець легкового автомобіля.

Згідно з п. 6 ст. 2 Закону, об'єктом сплати збору є вартість легкового автомобіля. Ставка збору становить 3 відсотки від об'єкта оподаткування.

Вартість автомобіля визначається відповідно до договорів куплі-продажу, довідок-рахунків торговельних організацій, договорів міні, довідок органів митної служби, актів експертної оцінки вартості автомобіля, інших документів, що підтверджують цю вартість.

Якщо відчужується авто, попередньо придбане за кордоном, то його вартість визначається відповідно до довідок органів митної служби, актів експертної оцінки вартості авто, інших документів, що підтверджують його вартість (Лист ПФУ від 15.02.2001 р. № 04/696).

Збір платниками сплачується через установи банків на рахунки місцевих органів Пенсійного фонду за місцем реєстрації легкових автомобілів (Лист ПФУ від 30.10.2003 р. № 10333/1). Ці кошти використовуються виключно для рівномірного погашення заборгованості районів і міст з виплати пенсій. Органи Державтоінспекції здійснюють реєстрацію легкових автомобілів лише за умови сплати збору.

Питання щодо відображення сум збору, сплаченого при придбанні легкових автомобілів, у податковому обліку є недостатньо врегульованим податковим законодавством. Довгий час ДПАУ відстоювала позицію, що збір до ПФУ мав би відноситися на збільшення балансової вартості групи основних фондів, проте з часом податківці змінили її на більш логічну, а головне — вигіднішу для платників податків. Тепер пенсійний збір відноситься на валові витрати підприємства.

Аргументація така: 1) відповідно до пп. 5.2.5 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» до валових витрат відносяться суми внесених (нарахованих) податків, зборів (обов'язкових платежів), установлених Законом України «Про систему оподаткування»; 2) збір є загальнодержавним податком, докладніше про це вказувалось вище.

У бухгалтерському обліку суму збору з операцій відчуження легкових автомобілів, відповідно до п. 11-10 Інструкції № 21-1 слід відносити до витрат звітного періоду. Проте такий порядок обліку суперечить абзацу 3 п 8 П(С)БО 7 «Основні засоби», згідно з яким до первісної вартості основних засобів включаються реєстраційні збори, державне мито та аналогічні платежі, що здійснюються в зв'язку з придбанням (отриманням) прав на об'єкт основних засобів. Тому суми збору, на нашу думку, доцільно

відображувати за дебетом рахунку 152 «Придбання основних засобів» та кредитом рахунку 651 «За пенсійним забезпеченням».

Отже, пенсійний збір на обов'язкове пенсійне страхування при відчуженні легкових автомобілів є різновидом збору на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій і є загальнодержавним податком, що сплачується юридичними та фізичними особами при відчуженні легкових автомобілів.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» від 26 червня 1997 р. № 400/97 — ВР (зі змінами і доповненнями).

2. Порядок сплати збору на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій: Затверджено постановою КМУ від 3 листопада 1998 р. № 1740 (зі змінами і доповненнями).

3. Буркун О., Овчаренко В. Збори на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій у 2008 році // Інформаційно-аналітичний цент «Ліга», www.ligazakon.ua.

4. Войцехівський М. Нюанси сплати збору до ПФУ при купівлі автомобілів // Дебет кредит. — № 21. — 2008. — С. 30—35.

О. П. Івасюк, магістрант
ДВНЗ «Київський Національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»
(науковий керівник: Золотарьова Н. С.,
канд. екон. наук, ст. викладач)

ЗМІННІ ТА ПОСТІЙНІ ВИТРАТИ: УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ

Ведення обліку для потреб управління передбачає класифікацію витрат згідно з критерієм здатності зміни рівня витрат під впливом зміни обсягу виробництва. За критерієм залежності від обсягу виробництва витрати поділяють на постійні та змінні.

Інформація, отримана в результаті аналізу поведінки витрат, дасть змогу приймати обґрунтовані рішення щодо ціноутворення на продукцію, зміни обсягу виробництва, рівня ціни тощо.